ΟΕΒ

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις, Σύγχρονες Επιχειρήσεις

9η Συνάντηση Δικτύου Επαγγελματιών Εργασιακών Σχέσεων και Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Κυπριακή Δημοκρατία

Διαρθρωτικά Ταμεία
της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο

«Εκτίμηση και Διαχείριση Κινδύνων Επαγγελματικών Ασθενειών – Ο ρόλος της Ιατρικής της Εργασίας»

Δρ. Ευθύμιος Θανασιάς
Ειδικός Ιατρός Εργασίας

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Ιπποκρατική Σχολή γνώριζε για τους κινδύνους στην εργασία των μεταλλορύχων, των ναυτικών και των εργατών που μετέφεραν αντικείμενα μεγάλου βάρους.

Στο Μεσαίωνα γιατροί όπως ο Arnaud de Villeneuve (1235-1311) ασχολήθηκαν με τις βλάβες στην υγεία που προκαλούσαν οι ατμοί, η υγρασία, η σκόνη και οι λανθασμένες στάσεις στην εργασία.

Από τον 17ο αιώνα και μετά οι εργοδότες αναγκάστηκαν να ασχοληθούν με την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων για να διατηρήσουν την ικανότητα για εργασία των εργαζομένων τους, καθώς δεν υπήρχαν αποτελεσματικές θεραπείες τόσο σε ότι αφορά τα ατυχήματα όσο και τις επαγγελματικές ασθένειες.

- Ο Bernadino Ramazzini (1633-1714) έβαλε τις επιστημονικές βάσεις για την ανάπτυξη της Ιατρικής της Εργασίας με το βιβλίο του “De morbis artificium diatriba”.
- Η Ιατρική της Εργασίας σαν αυτόνομη ειδικότητα δημιουργήθηκε το 1926, λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης της βιομηχανίας και των αναγκών προστασίας της υγείας των εργαζομένων.

Η Ιατρική της Εργασίας ασχολείται με την πρόληψη και διάγνωση των επαγγελματικών ασθενειών καθώς και με την αποκατάσταση της υγείας των εργαζομένων μετά από ατύχημα ή επαγγελματικές ασθένειες.

Η αλλαγή της οικονομικής δραστηριότητας με αποτέλεσμα την αύξηση του τομέα των υπηρεσιών και παράλληλη μείωση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα έχει οδηγήσει στην αύξηση της ψυχοπνευματικής επιβάρυνσης των εργαζομένων.

Σ Τ Α Τ Ι Σ Τ Ι Κ Α Σ Τ Ο Ι Χ Ε Ι Α

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κάθε τρεισήμισι λεπτά πεθαίνει κάποιος από αιτίες σχετικές με την εργασία.

- **142.400 άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο στην Ε.Ε. από επαγγελματικές ασθένειες και άλλοι 8.900 από εργατικά ατυχήματα.**

- **Έως και το ένα τρίτο αυτών των 150.000 θανάτων κάθε χρόνο αποδίδεται σε επικίνδυνες ουσίες στο χώρο εργασίας, μεταξύ άλλων στον αμίαντο (21.000 θάνατοι).**

Επιβαρύνσεις από την εργασία στην υγεία των εργαζομένων

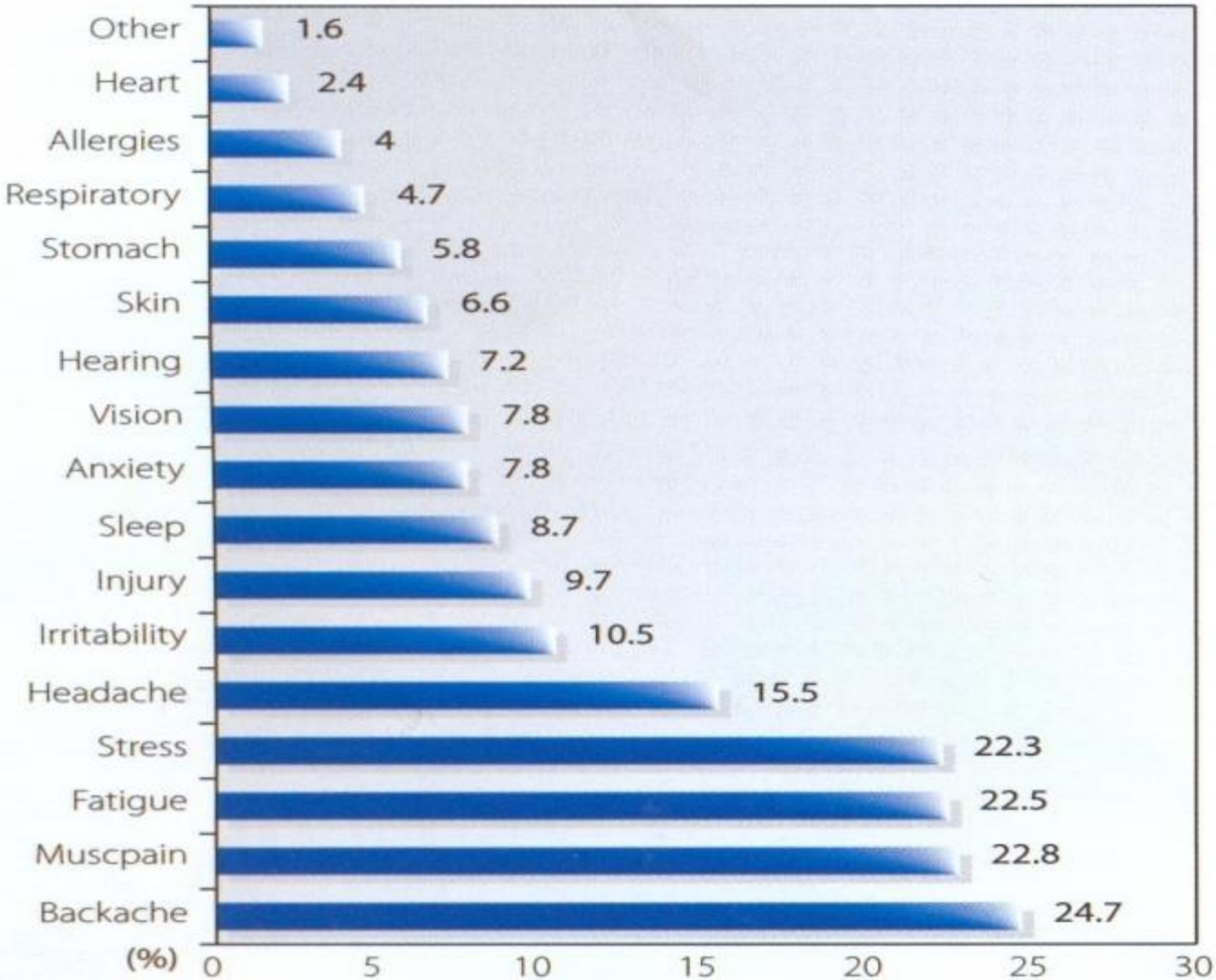

ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΤΙ ΕΙΝΑΙ?

- Η Ιατρική της Εργασίας είναι ένας κλάδος της Ιατρικής που αντικείμενό της είναι η πρόληψη των δυσμενών επιπτώσεων της εργασίας στην ανθρώπινη υγεία και η θεραπευτική αντιμετώπιση και αποκατάσταση των πασχόντων,
- Αναφέρεται στο επαγγελματικό νόσημα με τρόπο που καμιά άλλη ειδικότητα δεν μπορεί να κάνει,
- Η παροχή υπηρεσιών από Ειδικούς Ιατρούς Εργασίας εξασφαλίζει την πρόληψη των επαγγελματικών ασθενειών, τη μείωση του απουσιασμού από την εργασία, την αύξηση της ικανοποίησης και την προαγωγή υγείας των εργαζομένων,
- Απευθύνεται και στον εργαζόμενο αλλά και στον εργοδότη και μεταξύ άλλων εξυγιαίνει την ¨εργασία¨, δηλαδή τις εργασιακές συνθήκες που συχνά υποβαθμίζουν σημαντικά την υγεία των εργαζομένων προκαλώντας σοβαρά επαγγελματικά νοσήματα

Ιατρική της Εργασίας σημαίνει:

Πρώτα ο άνθρωπος!

Προσαρμογή του ανθρώπου η της εργασίας;

Ο Προκρούστης

Εκτίμηση έκθεσης

Σε ποιους παράγοντες
Σε ποιες δόσεις
Με ποια διάρκεια

Ιατρική παρακολούθηση

Συμπτώματα
Αποτελέσματα εξετάσεων
Ιατρική εξέταση
Διάγνωση

Παρακολούθηση της υγείας με επιδημιολογικές μελέτες

Τοξικολογία

Πρόληψη

Βασικές αρχές προσέγγισης του προβλήματος

Επιδημιολογία

Τοξικολογία

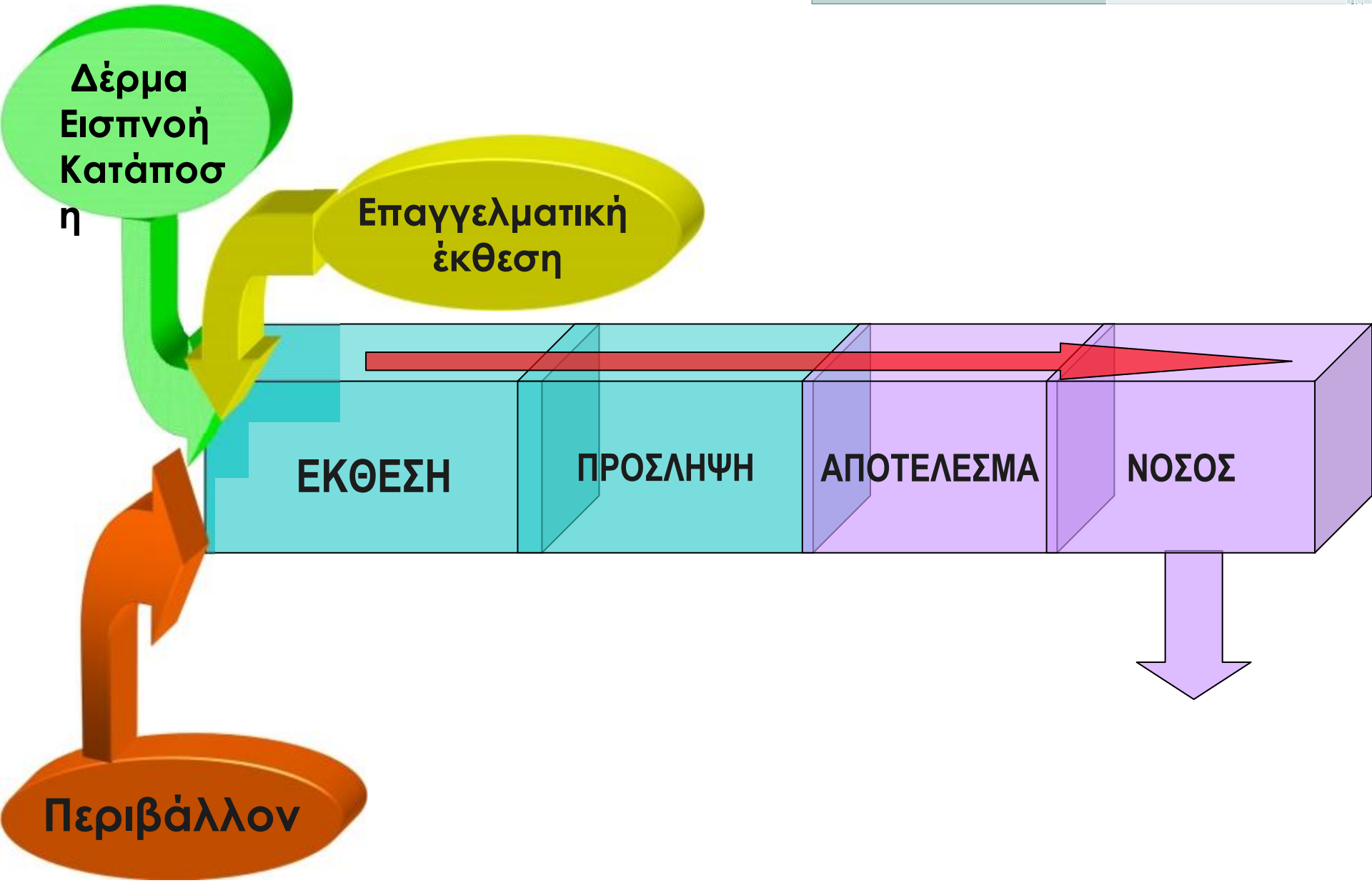
Δέρμα
Εισπνοή
Κατάποση
Επαγγελματική έκθεση
ΕΚΘΕΣΗ
ΠΡΟΣΛΗΨΗ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ
ΝΟΣΟΣ
Περιβάλλον

Α. Πρωτογενής Πρόληψη

Εντοπισμός, καταγραφή και μελέτη όλων των βλαπτικών παραγόντων που βρίσκονται στον εργασιακό χώρο προτάσεις και μέτρα για την εξάλειψη τους.

Β. Δευτερογενής Πρόληψη

Κλινικός και εργαστηριακός έλεγχος των εργαζομένων για την έγκαιρη διάγνωση των επαγγελματικών και μη ασθενειών

Γ. Τριτογενής Πρόληψη

Υποδείξεις για το είδος της εργασίας που είναι σε θέση να εκτελέσει ο εργαζόμενος μετά από ένα εργασιακό ατύχημα ή επαγγελματική και μη ασθένεια

Τι παρατηρείται στην Κύπρο;

- Γήρανση του πληθυσμού, που προκαλείται από την αύξηση της προσδωκόμενης διάρκειας ζωής με την παράλληλη μείωση της γεννητικότητας
- Μείωση του αριθμού των ατόμων που εισέρχονται στην αγορά εργασίας
- Πτώση σε πολύ χαμηλά επίπεδα του λόγου εργαζομένων/συνταξιούχων

Ποια είναι τα πιο συχνά χρόνια νοσήματα;

- **Καρδιαγγειακά**
- **Καρκίνος**
- **Οστεοαρθρίτιδες**
- **Μυοσκελετικά**
- **Χρόνιες αποφρακτικές Πνευμονοπάθειες**
- **Διαβήτης**
- **Κατάθλιψη**
- **Χρόνια εκφυλιστικά**
- **Νευρολογικά**

Τα χρόνια προβλήματα υγείας αυξάνονται με την πάροδο της ηλικίας. Το 30% περίπου των εργαζομένων 50-64 ετών αντιμετωπίζει επείγουσα ανάγκη προσαρμογής των συνθηκών εργασίας στα προβλήματα υγείας του, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος πρόωρης συνταξιοδότησης και ανικανότητας προς εργασία.

Πως επηρεάζονται οι λειτουργίες μας με αυξανόμενη την ηλικία;

Η καλή φυσική κατάσταση και το επίπεδο ενέργειας μειώνεται

Μειώνεται η οξύτητα της ακοής και της όρασης

Αλλάζει ο ρυθμός του ύπνου

Εμφανίζονται χρόνιες ασθένειες

Η ικανότητα προσαρμογής και η ανθεκτικότητα μειώνεται

Επιστροφή στην εργασία ατόμων με χρόνια προβλήματα υγείας /Αναπηρία

- Ανάπτυξη ολοκληρωμένου σχεδίου επανένταξης στην εργασία και την παραγωγική διαδικασία εργαζόμενων με χρόνια προβλήματα υγείας / αναπηρίες
- Σχεδιασμός, προγραμματισμός & τροποποίηση της παραγωγικής διαδικασίας
- Εισαγωγή, χρήση υλών & προμήθειας ΜΑΠ
- Ψυχολογία της εργασίας
- Διαμόρφωση θέσεων & περιβάλλοντος εργασίας
- Κατάρτιση τους στις νέες τεχνολογίες
- Αρχική τοποθέτηση, αλλαγή θέσης εργασίας εργαζομένου, επανένταξη

Το Σύγχρονο Εργασιακό Περιβάλλον

- <u>Μεταστροφή των κινδύνων</u>

  από τους κλασικούς (φυσικοί, χημικοί, βιολογικοί)

  - στους νέους και αναδυόμενους (εργονομικοί, οργανωτικοί, ψυχοκοινωνικοί)

- <u>Έκθεση εμπειρογνωμόνων EU-OSHA 2007</u>

1. Νέες μορφές συμβάσεων εργασίας και εργασιακή ανασφάλεια
2. Το γηράσκον εργατικό δυναμικό
3. Εντατικοποίηση της εργασίας
4. Αυξημένη συναισθηματική φόρτιση στην εργασία
5. Κακή ισορροπία εργασίας – ζωής

* Παρενοχλήσεις στην Εργασία

Ψυχολογία της Εργασίας

1. Εργασιακό Άγχος (stress)
2. Επαγγελματική Πίεση (strain)
3. Επαγγελματική Εξουθένωση (burnout)
4. Ψυχοκοινωνικοί Παράγοντες ή Κίνδυνοι
5. Εργασιακές Απαιτήσεις (demands)
6. Εργασιακοί Πόροι (resources)
7. Θετική Ψυχολογία
8. Υγιές Εργασιακό Περιβάλλον

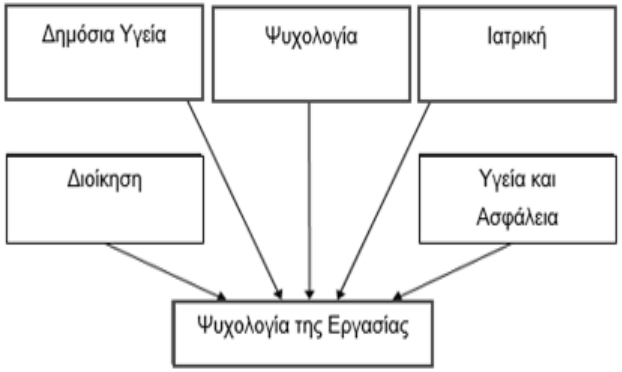

Απουσιασμός από την εργασία για λόγους υγείας

- PRESENTEISM - LEAVEISM
- Πως μπορεί να επέλθει εξορθολογισμός?
- Μείωση των αδικαιολόγητων απουσιών και Αύξηση του χρόνου προσαρμογής με βελτίωση των όρων και συνθηκών επιστροφής μετά από απουσία
- Αξιοποίηση ειδικών δεικτών μέτρησης (π.χ. BRADFORD SCORE)

Σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία

Ο ρόλος του Ιατρού εργασίας είναι πολύ σημαντικός:

- Στη διαμόρφωση της πολιτικής
- Στην αποκατάσταση του ‘άρρωστου’ εργασιακού περιβάλλοντος
- Στην βοήθεια του θύματος
- Στην βοήθεια του κατηγορούμενου!

Ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι το εργασιακό περιβάλλον

- Επαγγελματικό στρες
- bullying and mobbing
- Χρήση κατάλληλων εργαλείων από τον ιατρό εργασίας
- Συμβουλευτική στρατηγικών αντιμετώπισης
- MMPI2

Μυοσκελετικά Προβλήματα

- Έμφαση στην Εργονομία
- Βελτίωση του εργασιακού περιβαλλοντος
- Αναδιάρθρωση της παραγωγικής διαδικασίας
- Βάρδιας, μετακίνηση εργαζομένων
- Χρήση σύγχρονων εργαλείων
- Μ.Α.Π.

COVID-19 και Ιατρική της Εργασίας

- RISK ASSESSMENT – επικαιροποίηση
- Καθορισμός Ευπαθών ομάδων
- Άτομα με αναπηρία
- 24/7 συμβουλευτική σε HR και εργαζόμενους
- Συνεργασία με προσωπικούς ιατρούς και ΓΕΣΥ

ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ

Στις ομάδες αυξημένου κινδύνου για σοβαρή λοίμωξη από COVID 19 ανήκουν (ΦΕΚ 1856, 15-5-2020):

1. Άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών
2. Άτομα με βαριά καρδιοπάθεια, ή και άτομα με χρόνια καρδιαγγειακά νοσήματα
3. Άτομα με ανθεκτική αρτηριακή υπέρταση παρά τη μέγιστη αγωγή
4. Άτομα με βαριά πνευμονοπάθεια ή και με χρόνια αναπνευστικά νοσήματα μέτριου προς σοβαρού βαθμού
5. Άτομα με αρρύθμιστο σακχαρώδη διαβήτη
6. Άτομα που παρουσιάζουν βαριές νευρολογικές/νευρομυϊκές παθήσεις
7. Άτομα με χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου, που υποβάλλονται σε εξωνεφρική κάθαρση
8. Άτομα με χρόνια ηπατική ανεπάρκεια (κίρρωση)
9. Άτομα με υψηλό δείκτη μάζας σώματος (BMI>40)
10. Άτομα που παρουσιάζουν σοβαρή ανοσοκαταστολή (συγγενή ή επίκτητη) σύμφωνα με τη γνώμη του θεράποντος ιατρού - μεταμοσχευμένοι που λαμβάνουν ≥2 ανοσοκατασταλτικά φάρμακα - HIV ασθενείς με CD4≤200/μL
11. Ασθενείς με διάγνωση νεοπλασίας κατά την τελευταία 5ετία ή που βρίσκονται υπό χημειοθεραπεία ή ακτινοθεραπεία, ή ανοσοθεραπεία
12. Ασθενείς με αιματολογικές κακοήθειες, δρεπανοκυτταρική αναιμία και πολυμεταγγιζόμενα άτομα
13. Γυναίκες που κυοφορούν

GPDR και Ιατρική Εργασίας

- Διαχείριση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων
- Διαχείριση αδειών ασθενείας

Συζήτηση -Προτάσεις

- Εκπαίδευσης νέων Ιατρών και Λειτουργών Ασφαλείας στον τομέα της Υγείας και της ασφάλειας στην εργασίας σε ανώτατο επίπεδο
- Πραγματογνωμοσύνη σε ζητήματα Επαγγελματικών Ασθενειών, συνταξιοδοτήσεις λόγω Επαγγελματικών Ασθενειών
- Πιστοποίηση ποιότητας ISO και Ιατρική της εργασίας

Συζήτηση -Προτάσεις

- Εφαρμογή και επέκταση της νέας νομοθεσίας που προϋποθέτει ανάπτυξη του θεσμού της Ιατρικής της Εργασίας
- Ανάγκη να συμπεριληφθούν τεχνικά έργα, βιομηχανίες κάθε παραγωγικής δραστηριότητας, Δήμοι, παραγωγή ενέργειας, Μεταφορές, χειρισμός βαρέων οχημάτων, εργασίες με κίνδυνο ανάφλεξης ή έκρηξης, τηλεπικοινωνίες, οδηγοί, τραπεζικός τομέας, ξενοδοχειακές μονάδες, καθαρισμοί και αποκομιδή απορριμμάτων, εργασίες παροχής υγείας, μεταποιητική δραστηριότητα, μεταφορές, ναυτιλία, εργασίες στον τομέα της εκπαίδευσης, Δημόσιες Υπηρεσίες, κ.α.

Η επένδυση στην Υγεία και την Ασφάλεια στους εργασιακούς χώρους είναι μείζονος σημασίας για την Κύπρο γιατί:

- Προστατεύει το ύψιστο αγαθό της εργασίας και της υγείας
- Αποτελεί μια ανταποδοτική επένδυση καθώς μειώνει τα σημαντικά κόστη που συνεπάγονται τα επαγγελματικά νοσήματα και τα ατυχήματα του εργασιακού χώρου
- Το κόστος της πρόληψης είναι 7 φορές μικρότερο του κόστους της θεραπείας

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!